Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САРДАҢА

ССКП Өлөнүөк оройуоннааҕы комитетын уонна үлэһиттэр депутаттарын оройуоннааҕы Советын органа
Орган Оленекского райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся

Тахсара 2-с сыла.

№ 35 (199)
Ыам ыйын
8
күнэ
1956 сыл.
ОПТУОРУННЬУК

Сыаната 10 харчы.

Кыайыы күнэ

САРСЫН советскай дьоннор уонна прогрессивнай киһи аймах бүттүүнэ Кыайыы күнүн бырааһынньыктыахтара. Уон бииргэ сыллааҕыта Коммунистическай партия муударай салалтатынан Советскай народ уонна кини килбиэннээх Сэбиләниилээх күүстэрэ гитлеровскай германияны самнаран улууканнаах кыайыыны ситистибитэ.

Биһиги модун күүстээх Ийэ дойдубут народтара экономическай уонна культурнай олохторо иннин диэки өссө сайдар кэмигэр Кыайыы күнүн бырааһынньыгын бэлиэтииллэр. Сэрии алдьаппыт-кээһэппит дэриэбинэлэрин, сэлиэнньэлэрин, куораттарын оҥнуларыгар саҥа куораттар, дэриэбинэлэр тутулуннар.

Фабрикалар, заводтар өссө тупсарыллан социалистическай индустрия бастыҥ кылаастаах техникатынан сэбиләниилэр. Сэрии бириэмэтигэр немецкэй-фашистскай талабырдьыттарынан алдьатыллыбыт промышленнай тэриллэлэри, куораттары, сэлиэнньэлэри чөллөрүгэр түһэрэн өссө тупсаран оҥоруу советскай народ улуу кыайыытынан буолар.

Сэрии бириэмэтигэр уонна сэрии кэнниттээҕи кэмигэ Коммунистическай партия уонна Советскай правительство салалтатынан биһиги народпут айымньылаах үлэтинэн кытаанахтары, күүчүмэҕэйдэри туораата, онон биһиги государственнай уонна общественнай түтүлбүт олоххо улуу күүһүн өссө төгүл көрдөрдө.

Советскай дьоннор улууканнаах кыайыылары ситиһэллэр. Бэһис биэс сыллаах былааны толоруу түмүгэр, советскай союз народ хаһаайыстыбатын сайдыытын сэрии иннинээҕи таһымын быданынан аһара толордо. 1955 сылга промышленность бородууксуйатын оҥоруу 1940 сыллаҕар 3,2 төгүлүнэн элбэх, ол иһигэр производство средстволарын оҥоруу 3,9 төгүл элбээтэ.

Ыарахан индустрия ситиһиилээхтик сайдыыта уонна тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын үксээһинэ пятилетка бүтүүтүгэр народ туттар предметин оҥорон таһаарыыны, сэрии иннинээҕи таһымы кытта тэҥнээтэххэ 2 төгүлтэн ордук улаатыннарары хааччыйдылар.

Тыа хаһаайыстыбатыгар улууканнаах кыайыылар ситиһилиннилэр. Колхозтар, совхозтар, МТС-тар бэһис пятилетка сылларыгар бөҕөргөөтүлэр уонна ланна сайыннарылыннылар.

Коммунистическай партия уонна Советскай правительство советскай дьоннор үүнэн иһэр материальнай уонна культурнай үйгулара сайдыытыгар аҕалыы кыһамныларын ууруллар. Ити кыһамныы бииргэ көстүүтүнэн ССКП XX съезһэ ылыммыт ураҕа буолар.

Советскай дьоннору уонна прогрессивнай киһи аймаҕы кытта биргэ, биһиги оройуоммут үлэһиттэрэ Кыайыы күнүн бырааһынньыктыыллар. Хотугу дойду табаһыттара, булчуттара кэрэ-бэлиэ күнү үлэҕэ саҥа кыайыыларынан бэлиэтииллэр. Оройуон колхозтара ССКП XX съезһинэн туруоруллубут соруктары болдьоҕун иннинэ толорорго соругу ылынан үлэлиллэр.

Эйэ—бары народтар дьулуһар дьулуһуулара, баҕарар баҕалара. Дьэ ол иһин сэриини бопсор туһугар, народтар икки ардыларыгар доҕордоһуулу, биргэ үлэлээһини бөҕөргөтөр туһугар эйэ лааҕыра халыйаан, бөҕөргөөн иһэр.

Биһиги советскай дьоннор тапталлаах Аҕа дойдубут эйэ уонна социализм лааҕырын иннинки күөҥүгэр иһэриннэн киэн туттабыт. Атын-атын общественнай системалар эйэлээхтик ыаллыы олорууларын ленинскэй политикатын олоххо киллэрэн, Советскай Союз эйэлээх тас политиканы халбаҥнаабакка тутуһар.

Советскай Союз эйэни көмүскээһинигэ уонна бөҕөргөтүүгэ, бары дойдулары кытта экономическай уонна культурнай сибээстэһиини сайыннарыыга утумнаахтык охсуһар. Ити бииргэ чаҕылхай көстүүтүнэн ССРС Министрдэрин Советын Председателэ Н. А. Булганин, ССРС Верховнай Советын Президиумун Членэ Н. С. Хрущев Англияҕа бара сылдьан, английскай-советскай кэпсэтиһиилэри ситиһиилээхтик түмүктээбиттэрэ буолар.

АХШ агрессивнай эргимтэлэрэ сэрииҥ төлө тардаары типһигирээллэр. Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэриигэ советскай народ гитлеровскай германияны уонна империалистическай Японияны кыайыыта—саҥа сэриини күөртээччилэргэ сэрэтиилээх буоллун!

Советскай сэбиләниилээх күүстэр биһиги Ийэ дойдубут туттар куттал суох буолуутугар, бүтүн аан дойдуга эйэ көмүскэлигэр тураллар.

Кинилэр советскай дьоннор айымньылаах үлэлэрин сэргэхтик харыстыыллар.

Геропческай советскай народка уонна кини килбиэннээх Сэбиләниилээх күүстэригэр айхал!

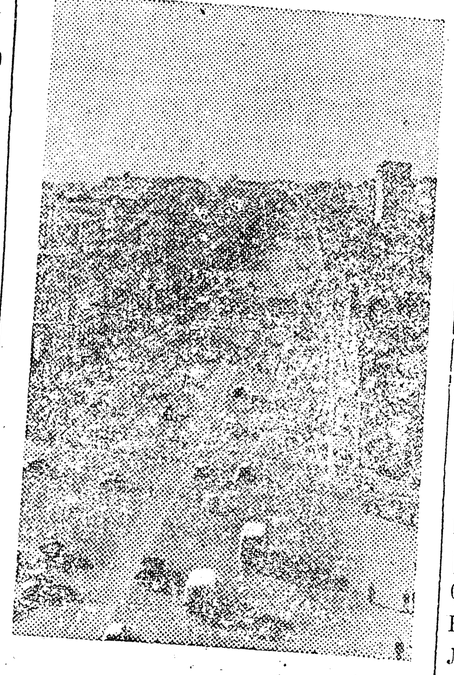

Москва бүгүн. Ленинградскай шоссе.

Н. Грановскай фотота.
ССТА фотохрониката.

Биэрбит тылы чиэстээхтик толоруохпут

«Общественнай аһылык предприятиеларын үлэлэрин туһсарар дьаһаллар тустарынан» ССКП Киин Комитетын уонна ССРС Министрдэрин Советын ураахтарын дьүүллэһэн баран, оройуоннааҕы остолобуой үлэһиттэрэ оҥоһуллар аһылык хаачыстыбатын туһсаран туран, сыллааҕы былааны болдьоҕун иннинэ 103 бырыһыан толорорго эбэһээтэлистибэ ылыммыттара уонна Эдьигээн оройуонун остолобуойун социалистическай куоталаһыыга ыҥырбыттара.

Биэрбит бигэ тыл дьыалаттан арахсыбат. Муус устар ыйдааҕы былааммытын 110 бырыһыан толордубут. Былырыыҥы түөрт ыйдааҕар быйылгы сыл түөрт ыйыгар 13 тыһыынча солкуобайынан элбэх харчыны киллэрдибит.

Ити көрдөрүү повардар тт. Баскакова Т. Г., Спиридонова М. А., бурдугунан ас астааччы М. Архипова кыһамныылаах үлэлэриннэн ситиһилиннилэр. Кинилэр тустаах үлэлэригэр үтүө суобастаахтык кыһанан-мүһэнэн үлэлиллэр.

Ол эрээри биһиэхэ ситиһиилэри кытта сэргэ үлэҕэ итэҕэстэр бааллар. Итиэри туоратыы остолобуой хас биирдии үлэһитин ытык иэһинэн буолар.

Алтыс биэс сыллаах былаан бастакы сылынааҕы сорудаҕын толоруу туһугар куоталаһыыны кинэҥник тэнитэн, биэрбит бигэ тылы чиэстээхтик толорууга бары күүспүтүн уонна сатабылбытын уурабыт.

Т. Китаева.

Депутаттар отчуоттуулар

Сухаана. «Победа» колхоз производственнай учаастактарыгар таба ииттэр ферма үлэһиттэрин ортотугар депутаттар отчуоттара буолан ааста.

Райсовет исполкомун бииргэ сыллаах үлэтин туһунан райсовет председателэ таб. Веревкин П. М. отчуоту туруорда. Маны сэргэ райсовет депутата таб. Христофоров А. А. уонна нэһилиэк Советын депутата таб. Николаев Е. Н. быыбардааччыларга ыыппыт үлэлэрин туһунан отчуоту оҥордулар.

Депутаттар отчуоттарын сүүһүнэн кэпсэтиигэ 11 табаһыт кыттыыны ыллылар.

Табаһыттар т.т. Семенов, Николаев райсовет исполкомун, кини доруобуйа харыстабылыгар отделын кыһыл чуумпа фельдшери анаабаттарын, ол түмүгэр сайыҥҥы бириэмэҕэ ыалдьар дьоҥҥо, төрүүр дьахталларга медицинскэй көмө оҥоһуллубатын саамай сөпкө критикаҕа тартылар уонна иннинкитин таба аҕыйыларыгар райсовет исполкомуттан таба фермаларыгар көмөҕө представителлэри таһаарыы баар буоларыгар баҕардылар.

Нэһилиэк Совета,—диэтэ бригэдьир таб. Николаев,—оболор муус устар уонна атырдьах ыйдааҕы отчуоттарын бутуурдаахтык оҥорор, ол түмүгэр оболор сыыһа-халты оскуолаҕа кипрэллэр, тахсаллар. Иннинкитин нэһилиэк Советын салайар үлэһиттэрэ учаскаларга тахсан үлэни-хамнаһы кытта билсэн көмөҥү оҥороллоро наада.

Стадаларга специалистар сылдьан дьоһуннаах көмөҥү оҥоруохтаахтар,—диир ферма сэбиэдиссэйэ таб. Николаев,—ол эрээри бу үлэ туруга мөлтөх. Райсовет тыа хаһаайыстыбатыгар управлениетын начаалынныыга таб. Ефимов Я. Н. колхозтарга ситэтэ суох көмөлөһөр, манна исполком ороһоро наада.

Бастыҥ табаһыттар А. Христофоров, П. Васильев бэйэлэрин этиилэригэр колхозтарга эбэтэр оройуон киинигэр тимири уһанар уустар наадаларыгар, колхоз салайааччылара бөрөҥү утары охсуһар дьаһаллары ылалларыгар тохтоотулар.

Тимир уонна бүнүөкүл стадаларга олус наадалаах тэриллэр, ол гынан баран, маны дэлэйдик аҕалан атыыга таһаарыынан райпо правлениета ситэтэ суох дьарыктанар,—диэтэ биригэдьиир таб. Егоров.

Иннинкитин депутаттар быыбардааччылар ортолоругар маассабай-политическай үлэни ыытан дьон өйүттэн эргэ олоххаалыҥньаннарын туоратыыга, дьону коммунистическай тыҥҥа иитиигэ быһаччы үлэни системалаахтык ыытыахтаахтар, диэн табаһыттар этиилэрин оҥордулар.

Мунньах бүтүүтүгэр депутаттар т.т. Веревкин, Христофоров, Николаев киирбит критическэй этиилэри сөптөөбүнэн аахтылар уонна иннинкитин быыбардааччылар этиилэрин толорор иһин үлэлиэхпит диэн эттилэр.

Быыбардааччылар этиилэрин сэргэхтик истэн депутаттар маассаны кытта сибээстээхтик үлэлиилэрэ наада.

Биһиги корр.

ГОСУДАРСТВЕННАЙ ЗАЕМНАР

Народ хаһаайыстыбатын былааныын ситиһиилээхтик толорууга сүҥкэн оруолу советскай заемнар ылаллар.

Советскай государство бюджета дойду народун хаһаайыстыбатын бүтүннүүтүн кытта тыһыынчанан ситимнэринэн сибээстээх. Кини эйэ уонна айымньылаах үлэ бюджетынан буолар. Ону народ хаһаайыстыбатын сайыннарыыга уонна социальнай-культурнай дьаһалларга ананар баһаам үгүс ороскуота, үүнүүлэрэ туоһулуур.

Народ хаһаайыстыбатын өрө көтөҕүүгэ, бородуукта дэлэйиитин үөскэтиигэ уонна народ ас-үөл өттүнэн хааччыллыыта халбаҥа суох үүнүүтүн сылыгар государственнай заемнар туһалыыллар.

Советскай государственнай заемнар—дьиҥнээх народнай заемнар. Кинилэр биһиги дойдубутугар улаханнык биһирэнэллэр. Мөлүйүөнүнэн сурутааччылар кинилэр үптэрэ саҥа фабрикалары, заводтары, оскуолалары, кулууптары, балаыыссалары уонна үлэһиттэр материальнай олохторун уйгутун туһарыыга туһаныллыахтарын үүгэйдик билэллэр.

Заем облигациялаах уонунан мөлүйүөн советскай гражданнар сүүйүү быһыытынан сыл ахсын элбэх суумалаах дохуоту ылаллар.

Биһиги оройуоммут сберегательнай кассатынан аҥаардас аспыт 1955 сылга заему тутааччыларга 85.475 солкуобай сүүйүү төлөннө. Быйылгы сыл бастакы кыбаарталын устатыгар 32 тыһыынчаттан тахса солкуобайдаах сүүйүү бэриллиннэ. Ити иһиттэн 12.500, 1.000 уонна 500 солкуобайдаах сүүйүүлэр түбэстилэр.

Советскай дьоннор заемнар сүүйүүлэриттэн ылбыт харчыларынан бэйэлэригэр наадалаах табаардары атылыһан, материальнай уонна культурнай олохторун таһымын тупсараллар.

Р. Ноговицына,
оройуоннааҕы киин сберегательнай касса кылаабынай бухгалтера.

СОВЕТСКАЙ БЭЧЭЭТ КҮНҮН БЭЛИЭТЭЭҺИН

Ыам ыйын 5 күнүгэр оройуоннааҕы Культура дьиэтигэр бэчээт күнүгэр анаммыт үөрүүлээх мунньах буолла. Мунньахха бөһүөлэк олохтоохторо сырыттылар.

Советскай бэчээт туһунан дакылааты ЫБСЛКС райкомун секретара таб. Григорьев Н. Д. оҥордо.

Мунньах кэнниттэн кинокартина көрдөрүлүннэ.

Биһиги корр.

1951—1955 сылларга СССР сайдыытын бэһис биэс сыллаах былаанын туолуутун түмүктэрин туһунан

ССРС Министрдэрин Советын народ хаһаайыстыбатын көскилээх былаанныыр Государственнай комиссията уонна ССРС Министрдэрин Советын иһинээҕи Киин статистическай управление таһаарбыт Иһитиннэриилэригэр партия XIX съезһиттэн ыллыыллыбыт ССРС 1951—1955 сылларга сайдыытын бэһис биэс сыллаах былаанын сорудахтара кыайыллахтын туоллулар, оттон элбэх сүрүн көрдөрүүлэргэ лаппа иһиллэ туоллулар диэн бэлиэтиннэрдэ.

Бэһис биэс сыллаах былаанны толоруу түмүгэр, Советскай Союз народ хаһаайыстыбатын сайдыытын сэриилээҕи иннинээҕи таһымын быданнан аһарда диэн Иһитиннэриигэ этиллэр. 1955 сылга промышленность бородууксуйатын оҥоруу, 1940 сыллаағар, 3,2 төгүлүнэн элбэх, ол иһигэр производство средстволарын оҥоруу 3,9 төгүл элбээтэ. Ыарахан индустрия ситиһиилээхтик сайдыта уонна тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын үксээһинэ пятилетка бүтүүтүгэр народ түттар предметин оҥорон таһаарыыны, сэриилээҕи иннинээҕи таһымы кытта тэҥнээтэххэ, 2 төгүлүн ордук улаатыннарары хааччыйдылар. ССРС промышленнай бородууксуйа элбэх дьоҥуннаах көрүҥнэрин оҥорон таһаарыыга Европа бары дойдуларын ыраағынан күөттэ, ол эрээри нэһилиэнньэ биирдии киһитин баһыгар оҥорон таһаарыытын таһымынан ордук сайдыылаах капиталистическай дойдулартан өссө да хаалан иһэр.

Бэһис пятилеткаҕа Государство капиталы үгүүтүн уопсай кээмэйэ (1955 с. от ыйын 1 күнүнээҕи сыананан), сэриилээҕи иннинээҕи бары пятилеткаларга үгүллүбүт 322 миллиард сомҕуобай оннугар, 594 миллиард сомҕуобай буолла уонна төрдүс пятилеткаҕа капиталы үгүү кээмэйиттэн 91 бырыһыанынан улаатта.

ССРС национальнай дохуота 1955 сылга, 1940 сыллаағар, 2,8 төгүл ордук буолла. Государственнай уонна кооперативнай эргиэн розничнай табаардарын эргиирэ ити кэм иһигэр 2 төгүлтэн ордук үҥнэ.

Бэһис пятилеткаҕа ССРС тас дойдуларга эргиэнэ салгыы сайыннА.

Биэс сыл иһигэр промышленнай производство таһымын быһа холуйдахха, 70 бырыһыан, үрдэтиигэ бэһис биэс сыллаах былаан сорудахтара боллоҕун иннинэ, түөрт сыл уонна түөрт ый иһигэр, толорулуннулар.

1951—1955 сылларга промышленноска капиталы үгүү кээмэйэ 1946—1950 сылларга капиталы үгүү кээмэйиттэн 2 төгүл кэриҥэ улаатта.

Бэһис пятилетка сылларыгар 3 тыһыынчаттан тахса саҥа бөдөҥ промышленнай предприятиелар тутулуннулар уонна үлэҕэ киллэрилиннилэр.

Промышленнаһы сырье уонна оттук көстөр сирдэригэр салгыы чугаһатар сыалтан илиҥҥи ороһуоннарга тутуу ордук түргэн тэтимнээхтик ыытылынна.

Хара металлургия салаатыгар ыстаалы уонна прокаты оҥорон таһаарыыга биэс сыллаах былаан сорудахтара аһара толорулуннулар, оттон чугуунҥа арыый толоруллубата.

Соҕуруунгу, Киин уонна Урал, Сибинир ороһуоннарыгар, ону тэҥэ Закавказьеҕа уонна Хотугу ороһуоннарга хара металлургия салгыы сайынна.

Бэһис пятилеткаҕа өҥнөөх металлары оҥорон таһаарыы лаппа үҥнэ.

Электрификация салаатыгар бэһис биэс сыллаах былаан электроэнергияны оҥорон таһаарар сорудахтара аһара толорулуннулар. 1955 сылга электроэнергияны оҥорон таһаарыы, 1950 сыллаағар, 87 бырыһыанынан улаатта.

Каховкатааҕы ГЭС бастакы уочарата болдьоҕун иннинэ түтуллан үлэҕэ киллэрилиннэ. Куйбышевтааҕы ГЭС-кэ маҥнайгы агрегата 1955 сылга промышленнай тогу биэрдэ, бу ГЭС аан дойдуга биир бөдөҥ гидроэлектростанция буолар. Сталинградтааҕы, Новосибирскайдааҕы уонна Бухтарминскатааҕы гидроэлектростанциялары, ону тэҥэ Ангара өрүскэ Иркутскайдааҕы ГЭС-ни тутуута ыытылынна. Уралга, Кузбасска, Соҕуруу, Киин сирдэргэ, дойду уо.д.а. ороһуоннарыгар бөдөҥ тепловой электростанциялар тутулуннулар уонна үлэҕэ киллэрилиннилэр. Аан дойдуга бастакы 5.000 киловатт кыамталаах промышленнай атомнай электростанция үлэҕэ киллэрилиннэ.

Неби хостоохунгга биэс сыллаах былаан сорудаҕа аһара толорулунна. 1955 сылга 71 мөлүйүөн тонна нефть хостонно, ол 1950 сылга хостоммут нефтэн 87 бырыһыан ордук.

Бэһис пятилеткаҕа газ промышленноһа салгыы сайынна.

Бэһис биэс сыллаах былаан чоҕу хостуур сорудаҕа аһара толорулунна.

Ааспыт пятилеткаҕа торфаны уонна сланецы хостооһун улаатта.

Бэһис пятилетка сылларыгар туһалаах хостонор баайдаах сирдэр буллууннулар, ол тимир рудатын, чох, алтан, нефтэ, айылҕа гаһын уо.д.а. саппаастарын лаппа элбэтиини хааччыйда.

Бэһис биэс сылга массыына оҥоһуута ордук түргэн тэтиминэн сайынна, киин народ хаһаайыстыбатын бары салааларыгар техниканы сайыннарыы төрдө буолар.

Химическэй промышленность бородууксуйатын сүрүн көрүҥнэрин оҥорон таһаарыы лаппа улаатта.

Ааспыт пятилеткаҕа оҥуур промышленноһа, тутуу матырыйаалларын бэлэмниир промышленность салгыы сайыннылар.

Чэпчэки уонна аһылык промышленностарын бородууксуйаларын оҥорон таһаарыыны улаатыннарыыга биэс сыллаах былаан сорудахтара биэс сыл устатыгар уопсайа 70 бырыһыан толорулуннулар.

Хлопчатобумажнай, түү уонна солко таҥастары, ону тэҥэ атах таҥаһын оҥорон таһаарыы быданнык улаатта. Ол эрээри хлопчатобумажнай таҥастары уонна атах таҥастарын оҥорон таһаарыыга биэс сыллаах былаан сорудахтара толоруллубатылар.

Пятилетка сылларыгар чэпчэки уонна аһылык промышленнаһын элбэх ахсаннаах предприятиелара үлэҕэ киллэрилиннилэр. Ону кытта сэргэ аһылык промышленноһын хас да салаалара (саахар, эт, арыыны оҥоруу) бородууксуйаны таһаарыыга бэйэлэригэр олохтоммут сорудахтары ситэри толорботулар.

Олохтоох промышленность уонна промысловай кооперация предприятиеларыгар промышленнай бородууксуйаны оҥорон таһаарыыны улаатыннарыыга биэс сыллаах былаан сорудаҕа 1954 сылга аһара толоруллубута.

Бэһис пятилетка сылларыгар культурнай-бытовой уонна хаһаайыстыбаннай табаардары оҥорон таһаарыы түргэн тэтиминэн сайынна.

Иһитиннэриигэ тыа хаһаайыстыбатын производствотын салгыы сайыннарыы туһунан этиллэр.

Тыа хаһаайыстыбатын механизациялааһын уонна электрификациялааһын лаппа үҥнэ. Биэс сыл иһигэр тыа хаһаайыстыбата 15 ат күүстээх 824 тыһыынча тракторы, 410 тыһыынча таһаҕас массыынатын, бурдук быһар 217 тыһыынча комбайны, комбайннарга 98 тыһыынча подборщиктары, сүбүөкүлэйи хомуйар 16 тыһыынча комбайннары, кукурузаны хомуйар 7 тыһыынча комбайннары, силәскэ үлэлиир 9 тыһыынча комбайннары, 488 тыһыынча трактор булууктарын, 573 тыһыынча трактор сэллкаларын уо.д.а. массыналары, тыа хаһаайыстыбатын тэрбиҥнэрин ылла.

Массыына-тракторнай станциялар 1955 сылга колхозтарга 1950 сыллаағар тыа хаһаайыстыбатыгар 2 төгүлүнэн элбэхтик үлэлээтилэр.

Колхозтар харчынан дохуоттара 2,2 төгүл улаатта, үллэһиллибэт фоннара 1,7 төгүл үҥнэ, колхозтаахтарга үлэ күнүгэр төлөбүр элбээтэ.

Бэһис пятилетка сылларыгар совхозтар лаппа сайыннылар. Тиһэх икки сылга 581 саҥа совхоз, ол иһиттэн рыс уонна оһорбо сирдэргэ бурдук үүннэрэр 425 совхоз тэриллиннилэр.

Дойду хас да илиҥҥи ороһуоннарыгар метеорологическай усулуобуйа үчүгэйэ суох буолтун үрдүнэн 1955 сылга совхозтар государствоҕа 1950 сыллаағар 1,6 төгүлүнэн элбэх бурдугу туттардылар: сүөһүнү уонна үүтү туттарыы, 1950 сыллаағытаағар, 2 төгүлүнэн, түүнү туттарыы 1,9 төгүлүнэн улаатта.

Иһитиннэриигэ суол-иис уонна сибээс салааларыгар бэһис биэс сыллаах былаан сорудахтара туолбутун туһунан этиллэр, народ хаһаайыстыбатын бары салааларыгар үлэ оҥорумтуота салгыы үүнүүтэ бэлиэтэнэр. Ол эрээри үлэ оҥорумтуотугар ситиһиллибит таһым ситэтэ суох буола турар, онон үлэ оҥорумтуотун салаатыгар сорудахтар ситэ толоруллубатылар.

Биэс сыллаах былаанҥа национальнай дохуоту 60 бырыһыантан итэҕэһэ суохтук улаатыннарыы көрүллүбүтэ. Производство үүнүүтүгэр уонна үлэ оҥорумтуотун үрдэтиигэ тирэҕирэн, пятилетка сылларыгар национальнай дохуот 68 бырыһыан үүннэ.

Народ хаһаайыстыбатыгар рабочайдар уонна сулууспалаахтар ахсаннара биэс сыл иһигэр 9,5 мөлүйүөн киһинэн биитэр 24 бырыһыанынан элбээтэ.

Государственнай розничнай сыаналары түһэрии, ону тэҥэ харчынан хамнас үүнүүтүн түмүктэригэр, рабочайдар уонна сулууспалаахтар дьиҥ ылар хамнастара 1955 сылга, 1950 сылы кытта тэҥнээтэххэ, 39 бырыһыанынан үүннэ. Колхозтаахтар дьиҥ ылар дохуоттара 50 бырыһыан улаатта.

Государственнай уонна кооперативнай эргиэҥҥэ розничнай сыаналар биэс сыл иһигэр, былаан быһыытынан 23,5 бырыһыан оннугар, 26 бырыһыанынан түһэрилиннилэр.

Биэс сыл иһигэр үлэһиттэр культурнай-бытовой наадыйыларыгар государство ороскуоттааһына лаппа үүннэ, нэһилиэнньэҕэ продовольственнай уонна промышленнай, культурнай-бытовой табаардары атыылааһын улаатта, маҕаһыыннар остолобуойдар, чайнайдар ахсаннара элбээтилэр.

Табаар элбэх араастарын оҥорон таһаарыы үүнүүтэ нэһилиэнньэ дохуота улаатыытыттан хаалан иһэриттэн сибээстээн, нэһилиэнньэ элбэх продовольственнай табаардарга (эккэ, арыыга, саахарга уо.д.а.) наадыйыыта толоруллубат уонна сорох суолталаах промышленнай табаардарынан ситэри хааччыллыбат.

Бэһис пятилеткаҕа олорор дьиэлэри тутууга, куораттары рабочай бөһүөлэктэри уонна тыа сиринээҕи ороһуоннар киинниэрин тупсарыыга, коммунальнай предприятиелары тутууга улахан үлэлэр ыытылыннылар.

Аҥардас государственнай былаан быһыытынан бэриллибит үбүнэн 105 мөлүйүөн квадратнай метр уопсай иэннээх олорор дьиэлэр тутулуннулар. Ону таһынан предприятиелар фоннарынан, былаанҥа көрүллүбэтэх уо.д.а. үптэриинэн 10 мөлүйүөннээх квадратнай метр кэриҥэ уопсай иэннээх сиргэ олорор дьиэлэр тутулуннулар. Куорат нэһилиэнньэтэ бэйэтин үбүнэн уонна государство иэс биэриитин көмөтүнэн 39 мөлүйүөн квадратнай метр кэриҥэ уопсай иэннээх сиргэ олорор дьиэлэри тутунна. Колхозтаахтар уонна тыа сиринээҕи интеллигенция пятилетка сылларыгар 2,3 мөлүйүөн олорор дьиэлэри тутуннулар.

Бэһис пятилеткаҕа балаһыыссалар, оҕолонор дьиэлэр, диспансердар, санаторийдар уонна сынньанар дьиэлэр, оҕо дьаһылалара уо.д.а. эмтиир профилактическай учреждениелар, ону тэҥэ оҕо садтарын ахсаннара элбэтилиннэ.

Социалистическай культура бары салааларыгар кыайыылар салгыы ситиһилиннилэр. Республикалар столицаларыгар, республикалар бас билэр куораттарыгар, уобаластар, кыраайдар киинниэригэр уонна бөдөҥ киинниэргэ пятилетка бүтүүтүгэр сэттэ сыллаах үөрэхтээһинтэн бүттүүн орто үөрэхтээһиҥҥэ (уон кылаастаах оскуола) киирилиннэ.

Дойду бүттүүнүн үрдүнэн орто оскуолалар, 8-10 кылаастарыгар, рабочай уонна тыа сиринээҕи ыччат оскуолаларын холбуу ыллахха, үөрэнээччилэр ахсаннара, 1950 сылы кытта тэҥнээтэххэ, 1955 сылга 4,3 мөлүйүөн киһинэн элбээтэ, биитэр 3,4 төгүл элбээтэ. Оттон тыа сирдэригэр 8—10 кылаастар үөрэнээччилэрин ахсаана 3,7 төгүл үүннэ.

Иһитиннэриигэ кинолары, библиотекалары, клууптары салгыы элбэтии туһунан этиллэр.

* * *

ССРС сайдыытын бэһис биэс сыллаах былаанын сорудахтарын ситиһиилээхтик толоруу биһиги дойдубут коммунизмҥа иннин диэки баран иһэр суолугар сүҥкэн хардыы буолла уонна социалистическай общество улуу айымныылаах күүһүн итиэннэ хаһаайыстыба социалистическай системата капиталистическайдааҕар ордугун саҥалыы көрдөрдө.

(ССТА).

Редактор э. т.
Ф. М. МИХАЙЛОВ.

ИЗ РЕДАКЦИЯ ААДЫРЫҺА: Саха АССР, Өлөнүөк оройуона. Редакцияҕа киирэр сурукка араспаанньаны, ааты, аҕа аатын толору суруллуохтаах.

Заказ № 190. Оленекская районная типография. Тираж 400